

ARTICULUS I.

Urum accidentia remaneant sine subjecto in hoc sacramento (supra, quest. 75, art. 5; et 1, dist. 47, art. 4, corp. Et 4, d. 12, quæst. 1, art. 1; et 4 contra, cap. 63 et 66; et Quodlib. 3, art. 1. Et Quodlib. 4, art. 5. Et opusc. 3, c. 8; et 1 Cor. 2, lect. 5, col. 5).

1. Ad primum sic proceditur. Videtur, quod accidentia non remaneant in hoc sacramento sine subjecto. Nihil enim inordinatum, aut fallax debet esse in hoc sacramento veritatis. Sed accidentia esse sine subjecto, est contra rerum ordinem, quem Deus naturæ indidit; videtur etiam ad quamdam fallaciam pertinere, cum accidentia naturaliter sint signa naturæ subjecti. Ergo in hoc sacramento non sunt accidentia sine subjecto.

2. Præterea, fieri non potest etiam miraculose, quod definitio rei ab ea separetur, vel quod uni rei conveniat definitio alterius rei (puta, quod homo, manens homo, sit animal irrationale); ad hoc enim sequeretur, contradictoria esse simul vera; hoc enim, quod significat nomen rei, est definitio, ut dicitur in 4 Metaph. (text. 28, t. 3). Sed ad definitionem accidentis pertinet quod sit in subjecto; ad definitionem vero substantiæ, quod per se subsistat, non in subjecto. Non ergo potest miraculose fieri, quod in hoc sacramento sint accidentia sine subjecto.

3. Præterea, accidens individuatur ex subjecto. Si ergo accidentia remanent in hoc sacramento sine subjecto, non erunt individua, sed universalia, quod patet esse falsum, quia sic non essent sensibilia, sed intelligibilia tantum.

4. Præterea, accidentia per consecrationem hujus sacramenti non adipiscuntur aliquam compositionem. Sed ante consecrationem non erant composita, neque ex materia et forma, neque ex quo est, et quod est. Ergo etiam post consecrationem non sunt composita altero horum modorum, quod est inconveniens, quia sic essent simpliciora, quam Angeli, cum tamen hæc accidentia sint sensibilia. Non ergo accidentia remanent in hoc sacramento sine subjecto.

Sed contra est, quod Gregor. dicit in homilia Paschali (refertur de Consecr., dist. 2, cap. Species), quod species sacramentales sunt illarum rerum vocabula, que ante fuerunt, scilicet, panis et vini. Et ita, cum non remaneant substantia panis et vini, videtur quod hujusmodi species remaneant sine subjecto.

Respondeo dicendum, quod accidentia panis

et vini (quæ sensu deprehenduntur in hoc sacramento remanere post consecrationem), non sunt sicut in subjecto, in substantia panis et vini, que non manet, ut supra habitum est (quæst. 75, art. 2 et 6); neque etiam in forma substantiali, que non manet, et si remaneret, subjectum esse non posset, ut patet per Boetium (in lib. 4 de Trinit., ante med.). Manifestum est etiam, quod hujusmodi accidentia non sunt in substantia corporis et sanguinis Christi, sicut in subjecto, quia substantia humani corporis nullo modo potest his accidentibus affici, neque etiam est possibile, quod corpus Christi, gloriosum et impassibile existens, alteretur ad suscipiendas hujusmodi qualitates.

Et dicunt autem quidam, quod sunt sicut in subjecto, in aere circumstante. Sed nec hoc esse potest. Primo quidem, quia aer non est hujusmodi accidentium susceptivus. Secundo, quia hujusmodi accidentia non sunt ubi est aer, quinquo ad motum harum specierum aer depellitur. Tertio, quia accidentia non transirent de subjecto in subjectum, ut, scilicet idem accidens numero, quod primo fuit in uno subjecto, postmodum fiat in alio; accidens enim numerum accipit a subjecto; unde non potest esse, quod idem numero manens sit quandoque in hoc, quandoque in illo subjecto. Quarto, quia cum aer non spoliatur accidentibus propriis, simul haberet accidentia propria et aliena. Nec potest dici, quod hoc fiat miraculose virtute consecrationis, quia verba consecrationis hoc non significant, quæ tamen non efficiunt, nisi suum significatum. Et ideo relinquitur, quod accidentia in hoc sacramento manent sine subjecto. Quod quidem virtute divina fieri potest. Cum enim effectus magis dependeat a causa prima, quam a causa secunda, Deus, qui est prima causa substantiæ et accidentis, per suam infinitam virtutem conservare potest in esse accidens, subtracta substantia, per quam conservabatur in esse, sicut per propriam causam, sicut etiam alios effectus naturalium causarum potest producere sine naturalibus causis, sicut humanum corpus formavit in utero Virginis sine virili semine.

Ad 1 ergo dicendum, quod nihil prohibet aliiquid esse ordinatum secundum communem legem naturæ, cuius tamen contrarium est ordinatum secundum speciale privilegium gratiæ, ut patet in resuscitatione mortuorum et in illuminatione cœrorum, prout etiam in rebus humanis quædam aliquibus conceduntur ex speciali privilegio, præter legem communem.

Et ita etiam, licet sit secundum communem naturæ ordinem, quod accidentis sit in subjecto, ex speciali tamen ratione, secundum ordinem gratiæ, accidentia sunt in hoc sacramento sine subjecto, propter rationes supra inductas.

Ad 2, dicendum, quod cum ens non sit genus, hoc ipsum, quod est esse, non potest esse essentia substantiæ, vel accidentis. Non est ergo definitio substantiæ ens per se sine subjecto, nec definitio accidentis, ens in subjecto; sed quidditatæ seu essentiæ substantiæ competit habere esse, non in subjecto; quidditatæ autem, sive essentiæ accidentis competit habere esse in subjecto. In hoc autem sacramento non datur accidentibus, quod ex vi sua essentiæ non sint in subjecto, sed ex divina virtute sustentante. Et ideo non desinunt esse accidentia, quia nec separatur ab eis definitio accidentis, quæ est aptitudo ad subjectum, quæ semper manet in iis, non actualis inherentiæ; nec competit eis definitio substantiæ.

Ad 3, dicendum, quod hujusmodi accidentia acquisierunt esse individuum in substantia panis et vini, qua conversa in corpus et sanguinem Christi, remanent virtute divina accidentia in illo esse individuato, quod prius habebant. Unde sunt singularia et sensibilia.

Ad 4, dicendum, quod accidentia hujusmodi, manente substantia panis et vini, non habebant ipsa esse, sicut nec alia accidentia, sed subjecta eorum habebant hujusmodi esse per ea, sicut nix est alba per albedinem. Sed post consecrationem ipsa accidentia, quæ remanent, habent esse; unde sunt composita ex esse et quod est, sicut in 1 parte de Angelis dictum est (quest. 50, art. 2, ad 3), et cum hoc habent compositionem partium quantitativarum.

COMMENTARIUS.

1. Circa titulum articuli advertendum est, non esse sermonem de singulis accidentibus, sed de tota collectione, seu aggregato, aut composito accidentium panis, et vini, quæ post consecrationem manent; atque hoc sensu facilis est responsio articuli, manere scilicet hæc accidentia sine subjecto, quia manent sine propria substantia, quamvis non singula eorum careant proprio inhaesione modo, ut in sequente articulo D. Thom. docet. Nisi quis velit potius de subjecto distinguere; aliud est enim subjectum proximum, cui accidens immediate inhæret, de quo procedunt, quæ diximus; aliud vero est subjectum remotum, id est, suppositum, quod ex natura rei omnia accidentia sustentat, sive illi immediate inhærent, sive quædam mediis aliis, et hoc modo omnia, et singula accidentia carent hujusmodi subjecto. Utrumque autem horum sufficienter ostensum est ex illo principio fidei, substantiam, scilicet, panis et vini sub eis non manere; D. Thom. autem, ad magis confirmandum veritatem, discurrevit per alia subjecta, quæ fingi possent, et singula excludit. Unum est, forma substantialis panis, de qua eadem est ratio, quæ de tota substantia, quia similiter non manet, et quoad hoc idem est de materia panis. Addit vero D. Thom. quod licet forma maneret, non posset esse subjectum accidentium, quod satis est, si ex natura rei intelligatur, et sine novo miraculo, quod fingere non est necesse, quanquam etiam de potentia absoluta facile posset defendi, hoc non esse possibile, quia et in forma materiali deest intrinseca capacitas passiva et receptiva accidentium, et in ipsis accidentibus deest intrinseca habitudo ad tale subjectum, et formalis aptitudo ad illud formandum; sed non libet in hac disputatione, quæ præsenti mysterio nihil deserbit, amplius immorari. Aliud subjectum, quod fingi posset, est corpus ipsum Christi, quod etiam D. Thomas excludit, tum ex generali ratione humani corporis, quod hujusmodi accidentibus affici non potest; tum ex speciali ratione corporis gloriosi, quod impassibile est, et alterari non potest; utrumque autem horum intelligendum est juxta con naturalem conditionem, seu statum talis corporis, quia revera, illud non implicat contradictionem; esset tamen valde præter naturale, et indecens, ac monstruosum corpori humano, præsertim gloriose; et ideo nullo modo est tribuendum corpori Christi. Addo tamen, speciale repugnantiam involvere, ut Christi corpus hic existat modo indivisibili et invisibili, et tamen, quod, illi inhæret quantitas panis, occupans locum modo extenso et divisibili. Tertium subjectum ex cogitari posset, corpus, quod species sacramentales circumstat (de aliis enim, quæ remotius distant, non potest hoc fingi, vel a fortiori illa excluduntur illo excluso); hoc ergo excludit D. Thom. quatuor facillimis rationibus, quæ in eo legi possunt; nam ipsem explicat, eis non probari, hoc esse simpliciter impossibile in ordine ad divinam potentiam, sed fieri non posse sine alio extraordino miraculo, quod neque ex forma talis sacramenti colligi potest, nec gratis

tingendum est, cum sacramenti forma solum efficiat quod significat, quod est valde notandum ad explicandas similes rationes D. Thom. in tota hac materia. Observandum vero existimo circa secundam ex his rationibus, omnino repugnare, etiam de potentia absoluta, quantitatem panis inhærente aeri circumstanti, suppositis his quæ credimus, et visu experimur de his accidentibus; credimus enim, neque substantiam aeris, neque ullam aliam, præter corpus Christi, esse intime intra quantitatem panis penetrative, seu realiter ibi præsens secundum totam profunditatem suam; nam, sicut ex veritate formæ sacramenti hujus excluditur substantia panis, aut vini, ita et quælibet alia peregrina substantia; præter corpus Christi; quantitas autem inhærente nulli potest substantiæ, nisi intime illi sit præsens, sicut nec forma materiæ, quia hoc intrinsece includitur in hujusmodi compositione. Rursus experimur, quantitatem hostiæ consecratae solum esse contiguam aeri circumstanti illam, et ideo facile experimur moveri, eumque dividere, et a suo loco pellere, quod facere non potest forma in subjecto, in quo inhæret; relinquit ergo, nullum esse subjectum, in quo talia accidentia possint subjectari.

2. Ultimo vero probat D. Thom. divina virtute posse ita conservari, quia potest Deus causalitatem subjecti supplere. Sed objici potest, quia quantitas maxime pendet a subjecto, ut a causa materiali, quicquid sit de dependentia in genere causæ efficientis; Deus autem, licet supplere possit efficientiam causarum secundarum, non tamen causalitatem materiale, sicut nec formalem, quæ intrinsecæ sunt. Respondetur, Deum non posse supplere causalitatem materiale, vel formalem, quæ consistit in intrinseca compositione ex subjecto et forma, quia hoc et imperfectionem includit, et repugnantiam involvit; potest autem Deus supplere causalitatem quandam, quæ consistit in extrinseco influxu, seu adhæsione unius ad aliud; prioris generis est causalitas materiæ et formæ, respectu compositi, quod sine illis neque intelligi potest, quia alias esset compositum, quia supponitur esse, et non esset, quia deessent componentia; posterioris autem generis est mutua causalitas, quam ad invicem habent inter se materia et forma, nam neutra alteram componit, et utraque aliquo modo pendet ex consortio alterius, quod Deus supplere potest per vim activam, et creativam,

quia neque in Deo hoc ponit imperfectionem, sed supponit potius perfectionem, neque in rebus ipsis est repugnantia, quod de accidentibus respectu subjecti, de quibus nunc est sermo, probat D. Thom. solvendo argumenta, quibus apprens repugnantia ostendi posset.

3. Solutio ad primum est facilis, indicatur vero in ea esse contra naturam accidentis, quod sit sine subjecto; intelligendum est autem esse supra naturam, aut præter ordinariam legem naturæ, aut esse quemdam modum existendi, contrarium illi, quem natura sua postulat; aut denique esse contra naturam, quod talis modus sit ei connaturalis, nisi naturale vocetur creaturæ, quidquid Deus circa illam operatur, ut Augustinus loquitur, 26 contra Faustum, cap. 3; ubi etiam addit, posse Deum dici agere contra naturam, quando agit contra usitatum cursum naturæ; proprie vero dicitur agere præter, vel supra naturam.

4. Secundum argumentum D. Thomæ est proprium et vulgare in hac materia, quia est contra essentiam accidentis esse sine subjecto, quia ejus esse est inesse, propter quod dixit Aristoteles, 1 Physicorum, text. 30, affectus esse inseparabiles, et absurdam esse mentem, quæ ea querit, quæ fieri nequeunt, scilicet, accidentium separationem. At communis facilis responsio est, aptitudine inesse, pertinere ad essentiam accidentis, non tamen actu inesse, sed hunc esse modum comitantem talem essentiam; sicut in substantia non est de essentia ejus subsistentia, sed modus substantiæ; de qua solutione videri potest Scotus in 4, dist. 42, ubi late conatur ostendere, non esse de essentia accidentis actu inhærente, cum habeat entitatem absolutam, distinctam ab entitate substantiæ, quarum una non est de essentia alterius, saltem intrinsece, sed ad summum, ut terminus alicujus transcendentalis habitudinis; est ergo hoc satis probable, etiam in ratione naturali, præter fidei certitudinem, et quamvis non sit omnino evidens, tamen manifestissimum est, non posse contrarium demonstrari. Aristot. vero locutus est ex natura rei; sic enim accidentia sunt inseparabilia; indigent enim naturaliter concursu subjecti, ut conserventur; et in idem recidit, quod D. Thom. in solutione dicit, scilicet, esse in subjecto, non esse de essentia accidentis, sed esse talem naturam, cui competit esse in subjecto, quantum ex se, seu quod ex sua non possit sine subjecto conservari.

5. In solutione ad tertium explicat D. Thom.

ARTICULUS II.

Utrum in hoc sacramento quantitas dimensiva panis, vel vini, sit aliorum accidentium subjectum (4, d. 12, quæst. 1, art. 1, quæst. 3; et 4 contra, cap. 62, et cap. 64; et 4 Cor. 11, lect. 5, in fin.).

1. Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod in hoc sacramento quantitas dimensiva panis, vel vini non sit aliorum accidentium subjectum. Subjectum enim accidentis non est accidens; nulla enim forma potest esse subjectum, cum subjici pertineat ad proprietatem materiæ. Sed quantitas dimensiva est quoddam accidens. Ergo quantitas dimensiva non potest esse subjectum aliorum accidentium.

2. Præterea, sicut quantitas individuatur ex substantia, ita etiam et alia accidentia. Si ergo quantitas dimensiva panis aut vini remanet individuata secundum esse prius habitum, in quo conservatur, pari ratione et alia accidentia remanent individuata secundum esse, quod prius habebant in substantia. Non ergo sunt in quantitate dimensiva, sicut in subjecto, cum omne accidens individuetur per suum subjectum.

3. Præterea, inter alia accidentia panis et vini, quæ remanent, deprehenduntur etiam sensu rarum et densum, quæ non possunt esse in quantitate dimensiva præter materiam existente, quia rarum est, quod habet parum de materia sub magnis dimensionibus; densum autem, quod habet multum de materia sub parvis dimensionibus, ut dicitur 4 Physicorum (text. 84, tom. 2). Non ergo videtur, quod quantitas dimensiva possit esse subjectum accidentium, quæ remanent in hoc sacramento.

4. Præterea, quantitas a subjecto separata videtur esse quantitas mathematica, quæ non est subjectum qualitatum sensibilium. Cum ergo accidentia, quæ remanent in hoc sacramento sint sensibilia, videtur, quod non possint esse in hoc sacramento, sicut in subjecto, in quantitate dimensiva panis et vini remanente post consecrationem.

Sed contra est, quod qualitates non sunt divisibles, nisi per accidens, scilicet ratione subjecti. Dividuntur autem qualitates, remanentes in hoc sacramento, per divisionem quantitatis dimensivæ, sicut patet ad sensum. Ergo quantitas dimensiva est subjectum accidentium, quæ remanent in hoc sacramento.

Respondeo dicendum, quod necesse est dicere, accidentia, alia, quæ remanent in hoc sacramento, esse, sicut in subjecto, in quantitate

dimensiva panis vel vini remanente. Primo quidem per hoc, quod ad sensum appetit aliquid quantum ibi esse coloratum, et aliis accidentibus affectum, nec in talibus sensus decipitur.

Secundo, quia prima dispositio materiae est quantitas dimensiva; unde et Plato (apud Arist., lib. 1 Metaph., text. 6 et 7), posuit primas differentias materie, magnum et parvum. Et quia primum subjectum est materia, consequens est, quod omnia alia accidentia referantur ad subjectum, mediante quantitate dimensiva (sicut et primum subjectum coloris dicitur esse superficies), ratione cujus quidam posuerunt, dimensiones esse substantias corporum, ut dicitur in 1 Metaphys. (text. 19 et seq.).

Et quia subtracto subjecto, remanent accidentia secundum quod erant in substantia panis, individuabantur mediante quantitate dimensiva, sicut dictum est (in corp. art.). Et ideo potius quantitas dimensiva est subjectum aliorum accidentium remanentium in hoc sacramento, quam e converso.

Ad 3, dicendum, quod rarum et densum sunt quedam qualitates consequentes corpora ex hoc, quod habent multum, vel parum de materia sub dimensionibus; sicut etiam omnia alia accidentia consequuntur ex principiis substantiarum. Et ideo, sicut subtracta substantia divina virtute conservantur alia accidentia, ita subtracta materia, divina virtute conservantur qualitates materiam consequentes, sicut rarum et densum.

Ad 4, dicendum, quod quantitas mathematica non abstrahit a materia intelligibili, sed a materia sensibili, ut dicitur 7 Metaphys. (text. 35). Dicitur autem materia sensibili ex hoc, quod subjicitur sensibilibus qualitatibus. Et ideo manifestum est, quod quantitas dimensiva, quae remanet in hoc sacramento sine subjecto, non est quantitas mathematica.

COMMENTARIUS.

Quantitatem in Eucharistia esse subjectum reliquorum accidentium sentit D. Thom. — Respondet D. Thomas, quantitatem panis vel vini esse subjectum aliorum accidentium, quae remanent. Quae assertio supponit duo principia: unum est quantitatem substantiarum esse speciale formam realiter ab illa distinctam, quae separari et conservari possit sine illa; de quo hic D. Thomas nihil dicit, sed tacite illud supponit, quod et nobis faciendum est, ne rebus philosophicis implicemur. Secundum principium est, quantitatem

rentes positione, quae cadit in ratione hujus quantitatis; convenit enim dimensioni, quod sit quantitas positionem habens. Et ideo potius quantitas dimensiva potest esse subjectum aliorum accidentium, quam e converso.

Ad 1 ergo dicendum, quod accidens per se non potest esse subjectum alterius accidentis, quia per se non est. Secundum vero quod est in alio, unum accidens dicitur esse subjectum alterius, in quantum unum accidens recipitur in subjecto, alio mediante, sicut superficies dicitur esse subjectum coloris. Unde, quando accidenti datur divinitus, ut per se sit, potest etiam per se alterius accidentis subjectum esse.

Ad 2, dicendum, quod alia accidentia, etiam secundum quod erant in substantia panis, individuabantur mediante quantitate dimensiva, sicut dictum est (in corp. art.). Et ideo potius quantitas dimensiva est subjectum aliorum accidentium remanentium in hoc sacramento, quam e converso.

Ad 3, dicendum, quod rarum et densum sunt quedam qualitates consequentes corpora ex hoc, quod habent multum, vel parum de materia sub dimensionibus; sicut etiam omnia alia accidentia consequuntur ex principiis substantiarum. Et ideo, sicut subtracta substantia divina virtute conservantur alia accidentia, ita subtracta materia, divina virtute conservantur qualitates materiam consequentes, sicut rarum et densum.

Ad 4, dicendum, quod quantitas mathematica non abstrahit a materia intelligibili, sed a materia sensibili, ut dicitur 7 Metaphys. (text. 35). Dicitur autem materia sensibili ex hoc, quod subjicitur sensibilibus qualitatibus. Et ideo manifestum est, quod quantitas dimensiva, quae remanet in hoc sacramento sine subjecto, non est quantitas mathematica.

esse primam materiae dispositionem, qua mediante recipit alias formas accidentales, ita ut proxime illi inhærent, sicut color in superficie, ut ipsa experientia videtur ostendere; et potest etiam declarari, quia per eamdem substantiae quantitatem extenduntur aliae qualitates, et omnes quantitativas dimensiones recipiunt; et hoc non fit, quia informentur quantitate; ergo erit e contrario, quia illæ immediate inhærent quantitatibus. Ex his ergo optime concludit D. Thom. in ratione secunda, ablato subjecto primario, seu fundamentali accidentium, quod est substantia, solum mutari quantitatem quoad existendi modum, reliqua vero eodem modo manere in quantitate fundata, quia nullam aliam mutationem necesse est fieri ad veritatem hujus mysterii. Et hoc confirmat, in prima ratione, satis probabili et sensibili experientia, qua videmus manere ibi quoddam quantum coloratum, etc. Tertiam vero rationem adhibet valde metaphysicam, quam pertractare non est necesse; involvit enim longam disputationem de principio individuationis ab hoc loco satis alienam. Neque in solutionibus argumentorum aliquid declarandum occurrit.

DISPUTATIO LVI.

DE MODO EXISTENDI ACCIDENTIUM PANIS ET VINI POST CONSECRATIONEM.

Disp. 18 de Eucharistia. — Diximus in superioribus, hoc Eucharistiae sacramentum ex parte materiae duobus constare, corpore scilicet et sanguine Christi realiter praesente, de quo hactenus dictum est, et accidentibus panis et vini, de quibus subinde dicendum sequitur. Duo autem in illis consideranda occurunt: unum est eorum esse; aliud, quo modo agant, et patiantur; illud prius declarabimus in hac disputatione, posterius vero in sequente.

SECTIO I.

Quæ accidentia panis et vini post consecrationem manent sine substantia.

1. Supponimus ut certum, manere aliqua accidentia panis et vini consecratione peracta, quod non solum fide certum est, ut patet ex Concil. Trident., sess. 13, can. 2, sed etiam sensibus est manifestum. Quanquam non defuerit unus Petrus de Aliaco, qui dixerit, sensibus non satis judicari, an illa sint vera,

vel apparentia; posseque probabiliter negari; quod si verum est, nullum plane iudicium ob sensum experimentum, potest esse certum, etiam in objectis propriis ac per se ipsorum sensum; quo nihil potest dici absurdius. Ad hanc ergo certitudinem satis est, ut naturaliter sit evidens ibi non posse esse deceptio nem, et alioqui nullum sit fundamentum ad fingendum miraculum; presertim, cum illud fingere contra fidem sit, et contra veritatem sensibilis sacramenti. Atque hinc ulterius colligitur, haec accidentia, quæ in hoc sacramento videntur, esse eadem numero, quæ in pane et vino præfuerunt, de quo minus certum existimari potest sensum iudicium, quia non minori sensum apparentia seu experimen to videntur manere eadem numero accidentia in corpore mortuo, quæ immediate antea fuerant in vivo; et tamen multis Philosophis visum est, non esse eadem; nihilominus in praesenti res est evidentior, quia neque in ipsis, neque in subjecto eorum facta est aliqua naturalis mutatio, quæ sensibus, aut ratione naturali discerni possit; et est etiam res certa in doctrina fidei, ut patet ex Concil. Trident., loco nuper citato; Florent. in decreto Eugenii; Constantiensi, sess. 8; Lateranensi, in cap. Firmiter, de Summ. Trinitat.; et ex communi traditione Sanctorum, quos supra retuli tractando de reali praesentia Christi in Eucharistia, et aliorum, qui referuntur de Consecr., dist. 2, cap. Quia corpus, cap. Quia passus, cap. Forte, cap. Sanguis, cap. Hoc est, cap. Utrum sub figura. Omnes enim docent, sub eisdem accidentibus corpus et sanguinem Christi contineri, sub quibus prius substantia panis et vini continebatur. Idemque docet Hugo de S. Victor., 2 de Sacram., part. 8, cap. 7; D. Thom. hic, et supra, quest. 73, art. 5, et optime, 4 contra Gent., cap. 36; Alens., 4 part., quest. 40; Gabr., lect. 44 in can.; et reliqui Theologi in 4, dist. 12. Ratio vero, seu congruentia hujus est, quia imprimis, ad rationem sacramenti necessarium fuit, ut sub signo sensibili Christus sumeretur. Secundo, quia oportuit Christum manere sub aliena specie, ut fides conservaretur et exerceretur, propriis sensibus divinam auctoritatem præferendo, propter quod sacramentum hoc, quasi per antonomasiam, dictum est mysterium fidei, quia in eo aliud videtur, et aliud traditur, ut dicitur in cap. Cum Marthæ, de Celebrat. Missarum. Unde, et utile fuit, ut hoc mysterium infidelibus esset occultum; item fuit ratione sacramenti,